

ΘΕΩΡΙΑ ΠΙΘΑΝΟΤΗΤΩΝ & ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ

Εξεταστική Σεπτεμβρίου 2015

Άσκηση 1 Έχουμε ένα δεκάλεπτο και ένα εικοσάλεπτο. Σε κάθε στρίψιμο, το δεκάλεπτο έχει πιθανότητα p να φέρει κεφαλή και $1 - p$ να φέρει γράμματα, ενώ το εικοσάλεπτο έχει πιθανότητα q να φέρει κεφαλή και $1 - q$ να φέρει γράμματα, ανεξάρτητα το ένα από το άλλο.

- Στρίβουμε ταυτόχρονα τα δύο κέρματα. Δεδομένου ότι έφεραν διαφορετικά αποτελέσματα, ποια είναι η πιθανότητα το δεκάλεπτο να έφερε κεφαλή;
- Επαναλαμβάνουμε το στρίψιμο των δύο κερμάτων μέχρι να φέρουν διαφορετικά αποτελέσματα και ορίζουμε M να είναι η προσπάθεια που αυτό συνέβη για πρώτη φορά. Ποια είναι η κατανομή της τ.μ. M ;
- Υπολογίστε τις αναμενόμενες τιμές $\mathbb{E}[M]$ και $\mathbb{E}[M^2]$.

Άσκηση 2 Δύο δέσμες σωματιδίων προσπίπτουν σε μία συσκευή. Αν X_i και Y_i είναι αντίστοιχα ο αριθμός των σωματιδίων της μιας και της άλλης δέσμης που φτάνουν στην συσκευή κατά την διάρκεια του i -στού δευτερολέπτου από την έναρξη του πειράματος, οι $\{X_i\}_{i \in \mathbb{N}}$ και $\{Y_i\}_{i \in \mathbb{N}}$ είναι ανεξάρτητες ισόνομες τυχαίες μεταβλητές με κατανομή Poisson(λ). Η συσκευή είναι κατασκευασμένη ώστε να ανιχνεύει την διαφορά ανάμεσα στα σωματίδια που έχουν φτάσει από κάθε δέσμη. Η ένδειξή της ανανεώνεται κάθε sec, και n sec μετά την έναρξη του πειράματος είναι

$$S_n = \sum_{i=1}^n X_i - \sum_{i=1}^n Y_i.$$

- Δείξτε ότι, καθώς $n \rightarrow \infty$, η κατανομή της τ.μ. $\frac{S_n}{\sqrt{2n\lambda}}$ προσεγγίζει την τυπική κανονική.
- Κατασκευάστε ένα προσεγγιστικό διάστημα εμπιστοσύνης της μορφής $[\lambda_0, +\infty)$ για την άγνωστη παράμετρο λ με βαθμό εμπιστοσύνης 0,95, αν είναι γνωστό ότι ένα λεπτό μετά την έναρξη του πειράματος η ένδειξη της συσκευής είναι 60.
- Κατασκευάστε ένα προσεγγιστικό διάστημα εμπιστοσύνης της μορφής $[0, \lambda_0)$ για την άγνωστη παράμετρο λ με βαθμό εμπιστοσύνης 0,95, αν είναι γνωστό ότι ένα λεπτό μετά την έναρξη του πειράματος η ένδειξη της συσκευής είναι 60.

Άσκηση 3 Η τ.μ. X ακολουθεί ομοιόμορφη κατανομή στο διάστημα $[\theta, 2\theta]$, όπου $\theta > 0$ είναι μια άγνωστη παράμετρος.

- Ποια είναι η συνάρτηση κατανομής πιθανότητας (σ.κ.π.) F_X της τ.μ. X ;
- Αν $\{X_i\}_{i \in \mathbb{N}}$ είναι ανεξάρτητες ισόνομες τ.μ. με σ.κ.π. F_X , και $Y_n = \max_{1 \leq i \leq n} X_i$, βρείτε την σ.κ.π. G της Y_n .
- Υπολογίστε την $\mathbb{E}[Y_n]$.
- Δώστε μια εκτίμηση για την άγνωστη παράμετρο θ , αν σε ένα τυχαίο δείγμα $\{x_1, \dots, x_{19}\}$ της X , η μεγαλύτερη παρατήρηση είναι $4/13$.

Άσκηση 4 Οι τ.μ. X, Y ακολουθούν διδιάστατη κανονική κατανομή. Οι μέσες τιμές τους είναι μ_X και μ_Y αντίστοιχα, ενώ έχουν την ίδια διασπορά σ^2 . Ο μεταξύ τους συντελεστής γραμμικής συσχέτισης είναι ρ .

- Ποιος είναι ο πίνακας διασποράς της από κοινού κατανομής των (X, Y) ;
- Ποιος είναι ο πίνακας διασποράς της από κοινού κατανομής των (X, W) , όπου $W = Y - \rho X$.
- Υπολογίστε την μέση τιμή και την διασπορά της W , και γράψτε την σ.π.π. f_W της W .
- Δείξτε ότι η δεσμευμένη σ.π.π. της Y δεδομένης της X είναι η $f_{Y|X}(y|x) = f_W(y - \rho x)$.
- Για ποιές του $x \in \mathbb{R}$ έχουμε ότι $\mathbb{E}[Y|X = x] \leq x$;

Διάρκεια εξέτασης 2 ώρες και 30 λεπτά

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ!